

Šiaulių apygardos probacijos tarnybos pareigūnai nuteistuosius stebi modernia įranga (2016-09-30 Nr.189 Šiaulių dienraštyje „Šiaulių naujienos“)

Nuolatinė intensyvi probuojamojo priežiūra elektroninėmis stebėjimo priemonėmis vykdoma jau nuo 2012-ųjų. Kalėjų departamentui dar 2014-aisiais skirtas finansavimas šiuolaikiškai elektroninio stebėjimo įrangai su GPS funkcija įsigyti. Taip pat finansuoti ir probacijos pareigūnų apmokymai, kuriuose jie praktikavosi dirbti su minėta įranga. 15 Šiaulių apygardos Probacijos tarnybos pareigūnų vasarą dalyvavo šiuose mokymuose, o į Šiaulius atkeliavo 20 elektroninio stebėjimo įrenginių komplektų. Šiuo metu Šiaulių apygardoje šiomis priemonėmis stebima 16 asmenų.

Brangiai sertifikuotai įrangai įsigyti lėšų gauta iš Norvegijos finansinio mechanizmo finansuojamos programos „Pataisos, įskaitant bausmes be įkalinimo“. Projektas „Elektroninio stebėjimo priemonių taikymas lygtinai paleistiems nuteistiesiems“, kurio bendra suma yra 950073 eurais, bus baigtas įgyvendinti iki 2017-04-30.

Kaip veikia apykojė

Projekto įgyvendinimo metu įsigyti ne tik stacionarūs elektroninio stebėjimo įrenginiai, apykojės, bet ir speciali įranga, skirta uždėti ir nuimti elektroninio stebėjimo priemones, programinė įranga bei aukšto patikimumo virtualių mašinų telkinys su duomenų saugykla.

Šiaulių apygardos probacijos tarnybos Probacijos skyriaus viršininko pavaduotojas Andrius Jonaitis demonstruoja komplektą, kuriuo naudosis nuteistasis. Stebėjimo įrenginys, vadinamoji stotelė, pastatomas nuteistojo gyvenamojoje vietoje. Apykojė dirba radijo bangų arba GPS pagrindu. Kai asmuo vaikšto mieste ar kitur, jis yra stebimas, žemėlapyje matant jo judėjimą. Sistema pareigūnams leidžia jį stebėti visoje šalyje. „Kai jis grįžta į savo gyvenamąją vietą, apykojė radijo bangomis perduoda signalą stotelei ir tada pareigūnai mato, kad asmuo yra savo gyvenamojoje vietoje. Šis stebėjimo įrenginys pakankamai sunkus, o apykojė lengva, bet itin tvirta. Taip pat stacionarus stebėjimo įrenginys turi judesio daviklius, tad nuteistasis negali jo judinti – sistema reaguoja, o pareigūnai mato, kad nuteistasis elgiasi su įranga neleistinai. Į šį įrenginį kilus neaiškumų nuteistajam pareigūnai gali paskambinti. Įrenginio privalumas yra ir tas, jog netekus galimybės asmens sekti pagal GPS koordinates, sistema asmenį fiksuoja GSM ryšiu“, – paaiškina A. Jonaitis.

Anksčiau integruojasi į visuomenę

Kaip sako Šiaulių apygardos probacijos tarnybos Probacijos skyriaus viršininkė Renata Žymantienė, probuojamam asmeniui yra sudaroma savaitinė intensyvios priežiūros dienotvarkė trisdešimties minučių tikslumu. Remdamiesi ja, pareigūnai gali stebėti, kaip nuteistasis laikosi nustatytos dienotvarkės. Nauja įranga leidžia taupyti laiką, o taip pat ir valstybės lėšas. Probacijos tarnybos pareigūnui nereikia išvykti ir atlikti patikrinimo, ar nuteistasis yra toje vietoje, kur turėtų būti pagal dienotvarkę. Tai jis gali padaryti nuotoliniu būdu naudodamasis elektroninio stebėjimo sistema.

Elektroninio stebėjimo sistema ne tik tausoja žmogiškuosius resurus. Jos dėka daugiau dėmesio skiriama nuteistųjų elgesio korekciniam darbui. „Taip nėra, kad žmogaus dienotvarkė yra griežtai ribojama. Jis gyvena normalų gyvenimą – yra integruojamas į darbo rinką, turi laisvalaikį, lankosi pas gydytoją, sportuoja ir t. t. Pavyzdžiui, jeigu jis negali artintis prie nukentėjusio asmens, tai GPS galima stebėti, jog jis to nedarytų. Nekyla jokių problemų ir dėl netikėtų, nenumatytų atvejų, tiesiog reikia pranešti apie tai pareigūnams ir bus be jokios abejonės atsižvelgta. Iki šiol probuojamieji noriai su mumis bendrauja ir atsakingai vykdo įsipareigojimus, tad dar nekilo jokių problemų dėl gyvenimiškų situacijų“, – sako R. Žymantienė.

Pareigūnai tikina, kad patikima įranga išties padeda realizuoti ir užtikrinti efektyvią nuteistųjų priežiūrą: pažeidimai yra fiksuojami visą parą, septynias dienas per savaitę. Tokia elektroninio stebėjimo sistema gali būti taikoma asmenims, kurie yra lygtinai paleisti iš laisvės atėmimo vietų ir kuriems yra skirta intensyvi priežiūra; lygtinai paleistiems, kuriems laisvės atėmimo bausmės

vykdymas atidėtas. Taip pat turintiems laisvės apribojimo bausmę bei vykdantiems teismo nustatytus įpareigojimus, kurių kontrolė gali būti vykdoma būtent elektroninio stebėjimo priemonėmis.

Iš viso šalyje naujai įsigytomis moderniomis elektroninėmis priemonėmis jau stebėta daugiau nei 350 asmenų. Tikėtina, šių priemonių pagalba įkalinimo įstaigose sumažės nuteistųjų skaičius, lygtinai paleistieji galės greičiau integruotis į bendruomenę. Be to, griežtesnė ir tikslesnė jų kontrolė padidins visuomenės saugumą.